

14 MAR 2013

NORGES
INNSAMLINGSRÅD

MEDLEM AV EFA

Justis- og beredskapsdepartementet
Politilavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Deres ref. Vår ref.
12/2415- SN

Dato
7. mars 2013

Høringsuttalelse - forslag til endring i politiloven (adgang til å pålegge meldeplikt for pengeinnsamling og til å regulere pengeinnsamling på offentlig sted)

Vi viser til høringsbrev av 15.02.2013. Norges Innsamlingsråd avgir med dette høringsuttalelse til Justis- og beredskapsdepartementets forslag til endring i politiloven om adgang til å pålegge meldeplikt for pengeinnsamling og til å regulere pengeinnsamling på offentlig sted.

Norges Innsamlingsråd er en interessepolitisk og faglig aktør som representerer 54 ideelle, humanitære og kulturelle organisasjoner på innsamlingsmarkedet i Norge. Ett av våre hovedmål er å arbeide for en sunn utvikling av inntektsskapende aktiviteter.

Norges Innsamlingsråd er bekymret for at lovendringsforslaget vil kunne ramme ulike aktører, grupper og individer på ulike måter. Vi vil i det følgende avgrense høringsuttalelsen til å gjelde mulige konsekvenser lovendringsforslaget kan ha for pengeinnsamling i regi av frivillige organisasjoner.

Forslagets potensielle konsekvenser for medlemmer av Norges Innsamlingsråd

Pengeinnsamling på offentlig sted er en viktig inntektskilde for mange av organisasjonene vi representerer. Vi ønsker derfor å understreke at endringene som nå foreslås i politiloven § 14 vil få ressurskrevende konsekvenser for deres inntektsbringende arbeid. Det fremgår av høringsnotatet punkt 3 s. 15 at den foreslåtte lovendringen vil innebære at «alle som samler inn penger, herunder tiggere, kan pålegges å melde seg for politiet, og at politiet kan sette visse vilkår for pengeinnsamlingen». Det heter videre på s. 16 at «En meldepliktordning må utformes og praktiseres slik at hindringer ikke legges i veien for individer og organisasjoner som ønsker å støtte veldedige tiltak med en innsamling».

Slik vi forstår forslaget til lovendring er det helt på det rene at adgangen til å pålegge meldeplikt og eventuelle vilkår for pengeinnsamlingen ikke er ment å omfatte organisasjonenes feltsalg-aktivitet. Feltselgere har som formål å verve nye medlemmer, og har ikke adgang til å samle inn penger på stedet.

Nasjonal kunnskapsarena for innsamling

Slik skiller denne aktiviteten seg grunnleggende fra pengeinnsamling som høringsnotatet omhandler. Det fremstår også som klart at lovendringen heller ikke vil ramme de kanaler og metoder som organisasjonene benytter for å markedsføre medlemskap, fadderskap og andre givermuligheter som ikke foregår ved hjelp av fysiske personer som gir befolkningen muligheten i det offentlige rom til å støtte et veldedig formål ved å gi kontanter.

Forslaget til lovendring vil imidlertid kunne ha konsekvenser for pengeinnsamlinger i det offentlige rom en viktig inntektskilde for organisasjonene. Pengeinnsamling skjer ofte i regi av våre medlemmer ved at bøssebærere beveger seg i det offentlige rom for å samle inn kontanter fra de som ønsker å bidra til formålet.

En annen type inntektsbringende arbeid som vi frykter kan bli rammet av lovendringen er stands som vi setter opp i det offentlige rom og hvor ett av flere elementer kan være pengeinnsamling.

Lovendringsforslaget representerer en risiko for at det blir vanskeligere å arrangere inntektsbringende kampanjer, hvilket vil ha som direkte konsekvens at inntektene til humanitært arbeid reduseres. Dersom organisasjonene ville bli pålagt en meldeplikt i anledning pengeinnsamlinger vil dette innebære et betydelig økt administrasjonsarbeid. Det anslås at en betydelig større andel av de innsamlede midler i så tilfelle ville måtte brukes til administrasjon av innsamling, på bekostning av det formålet det samles inn penger til. Dette vil medføre en ytterligere innstramning av de allerede trange rammevilkårene for frivilligheten og ideelt arbeid i Norge.

Norges Innsamlingsråd mener at den nåværende ordning med registrering i Innsamlingsregisteret jf. Lov om registrering av innsamlinger § 2 fungerer tilstrekkelig godt for organisasjonenes vedkommende. Innsamlingskontrollens formål er «å ivareta allmennhetens interesser i at innsamlinger til humanitære, kulturelle og religiøse formål m.v. organiseres og gjennomføres på en betryggende måte og at forvaltningen av midlene er forsvarlig». Vi mener derfor det er overflødig med en ytterligere meldeplikt hjemlet i politiloven.

Vi foreslår at dersom det vedtas en adgang til å kreve meldeplikt for pengeinnsamling med hjemmel i Politiloven § 14, bør det presiseres at adgangen til meldeplikt ikke gjelder for organisasjoner som er registrert i Innsamlingsregisteret.

For det tilfellet at Departementet ikke velger å innføre et unntak for organisasjoner i tråd med vårt forslag, vil vi påpeke at omfanget av merarbeidet ved en meldeplikt i stor grad vil bero på hvordan meldeplikten utformes og praktiseres i den enkelte kommune. Det vil blant annet være avgjørende om det er organisasjonen eller enkeltindividet som må registreres, og hyppigheten og tidspunktet for registrering.

Vi anbefaler ikke å kreve en personlig meldeplikt hvor den enkelte pengeinnsamler tilknyttet en organisasjon må registreres. Dersom det blir et krav om at enkeltpersoner må melde seg til politiet i forkant av en spontan pengeinnsamling i praksis betyr at betydelig færre vil delta. Dette vil igjen føre til sterk reduksjon i innsamlede midler til humanitære formål.

Norges Innsamlingsråd foreslår at det kun kan stilles krav om at den enkelte organisasjon registrerer at den vil avholde en pengeinnsamling på nærmere angitt tidspunkt, sted og til bestemt formål. Politiets ønske om oversikt, kan imøtekommes av den enkelte organisasjon ved å iverksette tiltak som for eksempel at pengeinnsamleren utstyres med identifikasjon fra organisasjonens.

Hva gjelder den foreslåtte adgangen til å sette vilkår for pengeinnsamlingen av «ordensmessige hensyn», vil vi påpeke at slike vilkår lett kan føre til utilsiktede negative konsekvenser. Det foreslås i høringsnotatet at et eksempel på slikt vilkår kan være at pengeinnsamling kun kan skje passivt, for eksempel «ikke kan foregå ved at pengeinnsamlerne stanser eller går etter mulige givere på gaten». For pengeinnsamlere er formidling av hvilket formål det samles inn penger til avgjørende for å mobilisere givere. Dette skal skje på en respektfull og ikke aggressiv måte. Vilkår som avgrenser mot slik aktivitet vil kunne redusere inntektene så mye at pengeinnsamling ikke lenger vil være en relevant metode å samle inn penger på. Det samme vil begrensninger på sted og tid.

Med vennlig hilsen

Siri Nodland
Generalsekretær
Norges Innsamlingsråd